

VESTFOLD TINGRETT

DOM

Avsagt: 04.04.2023 i Vestfold tingrett,
Saksnr.: 22-104049TVI-TVES/THOR
Dommer: Tingrettsdommer Kristin Wiese Bromander
Saken gjelder: Krav om tilgang til å installere strømmåler

Glitre Energi Nett AS

Advokat Mari Reitzel Bjerke
v/advokatfullmektig Erik Fossnes
Rettslig medhjelper: Advokat Mari
Reitzel Bjerke

mot

B
E
J

d
k

s

Advokat Odd Henning Svalheim
v/advokatfullmektig Aila Linn Hoffstad
Lemos

K
Y
S
Y
R

n
n

in

in

n

Odd Inge Storli
Odd Inge Storli
Odd Inge Storli
Odd Inge Storli
Odd Inge Storli

DOM

Saken gjelder krav om tilgang for å installere nye strømmålere, enten måler med avansert måle- og styringssystem (AMS) eller ny strømmåler uten aktiv kommunikasjonsmodul.

Framstilling av saken

Glitre Nett AS (Glitre), tidligere Glitre Energi Nett AS, er et nettselskap som har områdekonsesjon for Buskerud. Som konsesjonshaver er det Glitre som eier og driver strømmettet i området og har dermed monopol på tjenstelevering i Buskerud. Kunder i konsesjonsområdet kan ikke velge andre nettselskap enn Glitre, og Glitre kan ikke nekte noen å være nettkunder. Nettvirksomheten er underlagt et omfattende regulatorisk rammeverk ved energiloven og forskrifter. Fra 2023 har Glitre vært del konsernet Å energi.

Nettselskapene har etter forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) § 4-1 første ledd plikt til å sørge for at AMS er installert i hvert målepunkt. AMS er i forskriftens § 1-3 definert:

«Toveis informasjons- og kommunikasjonssystem fra og med elektrisitetsmålere som danner grunnlag for avregning av utveksling, innmating og uttak, til og med sentralsystemet hos nettselskapet eller nettselskapets leverandør.»

Plikten til å installere AMS er ikke absolutt. Det er i avregningsforskriftens § 4-1 andre ledd blant annet gjort unntak dersom «installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker».

Beslutningen om at alle nettkunder skal ha AMS, ble fattet og forskriftsfestet i 2011. Formålet med reglene om AMS fremkommer i avregningsforskriften § 1-1 sjette ledd:

«Reglene om avanserte måle- og styringssystemer (AMS) skal bidra til korrekt avregning, nødvendig informasjon til styring av eget strømforbruk og økt mulighet for nettselskapet til å effektivisere driften av nettet.»

Reglene tro i kraft 1. januar 2017. Oppstart av utrulling av nye målere med AMS skjedde samme år. Nettselskapenes frist for å installere AMS var opprinnelig 1. januar 2019. Fristen er utsatt flere ganger. Fristen er nå 1. juli 2023, ifølge avregningsforskriften § 4-1 siste ledd. Nettselskapene må rapportere til NVE om fremdriften.

De saksøkte i saken, Jørgen Erik, Eirik, Børge, Sverre, Kjetil, Sverre, Yngve, Yngve, og Rolf (nettkundene) bor alle i konsesjonsområdet og er kunder av Glitre. Retten oppfatter det ikke er bestridt, at på tidspunktet da nettkundene inngikk avtale med Glitre, var avtaleforholdet regulert av Energi Norges standard avtale for nettleie og

vilkår for tilknytning fra 2007 (2007-avtalen). Energj Norge har senere utarbeidet nye standardvilkår for nettleie og tilknytning for forbrukerkunder (2020-avtalen). Det er uenighet hvorvidt nettkundene er bundet av 2020-avtalen.

Nettkundene har alle motsatt seg installering av ny strømmåler. Retten har oppfattet at alle nettkundene har strømmåleren installert innendørs, i egen bolig. Av Glitres nettkunder er disse de eneste som ikke har oppdatert måleutstyret. Saksøkte N , B , B , O og O har alle fått fritak for AMS av helsemessige grunner. Glitre ønsker å skifte ut strømmålerne de har i dag med ny måler uten informasjons- og kommunikasjonssystem. N , B , B , O og O motsetter seg det. De øvrige saksøkte, B , K og H , har ikke fritak, og Glitre vil installere AMS hos disse. B , K og H motsetter seg installering av AMS.

Glitre benytter seg av målere fra leverandøren Aidon. Glitre benytter seg av to typer målere. Måleren med automatisk måle- og styringsmodul (AMS) består forenklet av to deler, en måledel (heretter også kalt måleenhet) og en kommunikasjonsdel/styringsmodul (heretter også kalt kommunikasjonsenhet). AMS måler og registrerer løpende hvor mye strøm som forbrukes, med en frekvens mellom 15 og 60 minutter, og gjennom kommunikasjonsenheten vil den trådløst kommunisere med eksternt utstyr og utveksle måledata jevnlig. AMS skal også ha andre funksjoner, jf. avregningsforskriften § 4-2, uten at disse gjengis her.

Den andre måleren (heretter også kalt enkel måler) er i utgangspunktet lik, men hvor kommunikasjonsenheten er fjernet slik at bare måleenheten gjenstår. Det er uenighet mellom partene hva enkel måler innebærer og hvilke funksjoner den har, når den ikke er koblet sammen med en kommunikasjonsenhet.

Det har tidligere vært flere rettslige prosesser mellom Glitre og nettkundene. Enkelte av nettkundene fikk avstengt strømmen, etter at Glitre hadde fått medhold i begjæring om midlertidig forføyning ved kjennelse fra Buskerud tingrett. Etter at Borgarting lagmannsrett kom til annet resultat, fikk disse nettkundene strømmen tilbake. Da prosessene ikke har betydning for de spørsmålene som er reist i vår sak, går retten ikke nærmere inn på de faktiske forholdene.

Sakens gang for retten

Sak for Buskerud tingrett ble reist ved stevning fra advokat Mari Reitzel Bjerke den 15. juli 2022. H s innga tilsvaret den 1. september 2022, advokat Paulsen på vegne av N , B , B , O og O den 23. september 2022, advokatfullmektig Lemos på vegne av B samme dag og K den 23. september 2022. Planleggingsmøte ble avholdt ved Buskerud tingrett den 29. september 2022, begrenset til spørsmål knyttet til habilitetsinnsigelse. Saken ble overført fra Buskerud tingrett til Vestfold tingrett den 11. oktober 2022, og nytt planmøte ble avholdt i Vestfold tingrett den

7. november 2022. Retten tok stilling til avvsningspåstand ved kjennelse datert 9. januar 2023, hvor saken ble besluttet fremmet. På saksforberedelsens siste dag fremsatte advokat Paulsen på vegne av N. n, B. n, B. n, O. n og O. n motkrav, med krav om erstatning og oppreisningserstatning. Glitre innga rettidig tilsvar til motkravet. Advokat Paulsen har senere fratrudd som prosessfullmektig for de saksøkte N. n, B. n, B. n, O. n og O. n. Odd Inge Storli fikk under hovedforhandlingen tillatelse til å opptre som prosessfullmektig for N. n, B. n, B. n, O. n og O. n.

Hovedforhandling i saken ble gjennomført i Horten tinghus den 20. – 22. mars 2023. Saksøker møtte med partsrepresentant og med prosessfullmektig og rettslig medhjelper. Saksøkers partsrepresentant forklarte seg. Saksøkte B. k møtte med sin prosessfullmektig og forklarte seg. Saksøkte O. n og saksøkte C. n møtte med prosessfullmektig. Begge forklarte seg. Saksøkte N. n, B. n og B. n møtte ikke, men var representert ved prosessfullmektig Storli. De ble begge oppfordret til å avgi forklaring via fjernmøte, men ønsket ikke det. Saksøkte K. d og saksøkte I. s møtte og forklarte seg. Saksøkte K. d hadde fravær, etter det oppgitte på grunn av sykdom, på hovedforhandlingens siste dag, men ønsket og samtykket til at saken skulle gjennomføres uten hennes tilstedeværelse. Under hovedforhandlingen ble motkravet fra N. n, B. n, B. n, O. n og O. n frafalt. Det ble ført tre vitner og for øvrig ført slike bevis som fremkommer av rettsboken.

Saksøkerens påstandsgrunnlag i korte trekk

Glitre har som strømmettselskap med områdekonsesjon for Buskerud plikt til å tilby tilgang til strømmettet til de i området som ønsker å knytte seg til strømmettet. Som nettleverandør er Glitre underlagt et omfattende regulatorisk regelverk, med en rekke plikter. Blant pliktene er plikten til å installere AMS. Plikten er besluttet av myndighetene og følger av avregningsforskriften § 4-1. Opprinnelig frist for Glitre og de andre nettselskapene til å installere AMS, var 1. januar 2019. Fordi mange kunder har motsatt seg installasjon, er fristen senere utsatt, nå til 1. juli 2023.

Det er gjort unntak for plikten til å installere AMS, hos kunder som har vesentlig og dokumenterbar ulempe, jf. avregningsforskriften § 4-1 andre ledd. Det er forutsatt og lagt til grunn i forvaltningspraksis at ulempene skal være av helsemessig karakter. Den må være dokumenterbar, i form av erklæring fra lege eller psykiater. Fritaket gjelder kun fritak fra å få installert AMS; det er ikke grunnlag for å kreve fritak fra installering av andre strømmålere.

De saksøkte H. s, K. d og B. k har ikke fått fritak og skal ha installert AMS.

De saksøkte N. n, B. n, B. n, O. n og O. n har fått fritak fra AMS og skal ha installert annen strømmåler – enkel måler.

Det er reist to sentrale spørsmål ved den enkle måleren: kan den kommunisere, og kan den lagre data. Det anføres at den ikke kan kommunisere og at den ikke kan lagre annen informasjon enn den som er nødvendig for å lagre tellerstanden på måleren ved strømavbrudd. Det vises til datablad fra Aidon og forklaringen fra vitnene Knudsen og Liseth. Det er altså en alminnelig, oppdatert, digital strømmåler, men ikke lenger en AMS-måler.

Glitre har hjemmel for å kreve installasjon, både av AMS-måler og enkel måler. Hjemmel finnes både i forskrift og i avtale. Glitre er eier av strømmålerne og har en tilgangs- og disposisjonsrett. Kundene plikter å medvirke til denne. Det er en naturlig sammenheng i systemet, mellom nettselskapenes plikter og eierskap til målerne, og kundenes medvirkningsplikt. Kunden kan ikke velge om måleren skal skiftes eller ikke, men har en plikt til å medvirke dersom nettselskapet velger å skifte måleren, enten til pliktig AMS-måler eller annen måler som bestemmes av nettselskapet.

Nettselskapets ansvar for å skifte til AMS-måler følger av avregningsforskriften § 3-1 første ledd. Kundens plikt til å gi nettselskapet adgang, følger av andre ledd. Andre ledd ble tilføyd med virkning fra februar 2021, som en presisering av en medvirkningsplikt som også eksisterte tidligere. Plikten til å gi tilgang, gjelder for at nettselskapene skal kunne utøve sine rettigheter og plikter. Glitre har saklig behov for tilgang, for å skifte ut målerne. Glitre har rett til å skifte ut målerne, og kundene har plikt til å medvirke. Glitre har således hjemmel i forskrift for å skifte ut målerne.

Glitre har også hjemmel i avtalen med den enkelte kunden. Standard nettleie- og nettilknytningsavtale ble fastsatt i 2007 (2007-avtalen), etter samarbeid mellom bransjen og forbrukermyndighetene. Ny standardavtale ble utarbeidet i 2020 (2020-avtalen), da det var behov for å oppdatere vilkårene etter presiseringer fra myndighetene. Det anføres at de saksøkte er bundet av 2020-avtalen, men uansett at også 2007-avtalen hjemler rett for nettselskapet. Retten til disposisjon og medvirkning følger både av 2007-avtalen og av 2020-avtalen, uten formell endring. Disposisjonsretten er den samme i begge avtalene og fremgår av § 5-1 i begge avtalene. Det er i forvaltningspraksis lagt til grunn at når et nettselskap har disposisjonsrett, følger det med en rett til tilgang og en tilsvarende medvirkningsplikt for kunden, så lenge nettselskapet har saklig behov. Plikten og rettighetene ivaretar interessene til nettselskapet, det offentlige, og andre kunder, ved at det muliggjør oppdatering av måleutstyret. Nettkundenes nektelse av å gi Glitre tilgang for å skifte målerne, innebærer brudd på medvirkningsplikten. Så lenge nettkundene ikke medvirker, er Glitre nødt til å kreve fullbyrdingsdom for å få tilgang for installasjon, da det ikke finnes andre sanksjonsmuligheter.

Det foreligger ikke brudd på EMK art. 8 eller Grunnloven § 102, som for øvrig skal tolkes i lys av EMK art. 8. Det er uklart hva et eventuelt inngrep består i. Det er verken

holdepunkter i rettspraksis eller i forvaltningspraksis for at utrulling av AMS, eller krav om å dokumentere fritaksgrunn, er i strid med EMK art. 8. Det foreligger hjemmel i lov, og formålskravet er oppfylt ved offentlig sikkerhet og landets økonomiske velferd. Et inngrep er nødvendig i et demokratisk samfunn, og det er ikke uforholdsmessig.

Hensynet til personvern er ivaretatt. Det foreligger uansett ikke en reell fare for overvåking, herunder i form av målrettet reklame. Uansett er dette ikke avgjørende. Myndighetene har vurdert hensynet til personvern og opprettholdt kravet om AMS-målere.

Dokumentasjonskravet for fritak for AMS, kravet om helseattest, innebærer ikke brudd på personvernreglene. Det vises til forvaltningspraksis fra Personvernemnda.

Det anføres at Glitre skal ha tilkjent sakskostnader, både i hovedsaken og motkravet som ble frafalt under hovedforhandlingen. Når det gjelder hovedsaken, hadde Glitre behov for å gå til sak, siden nettkundene ikke ville medvirke til installasjon av nye målere og Glitre har plikt til å installere AMS. Selv om det er noe forskjellig tema for kundene avhengig av om det skal installeres AMS eller enkel måler, var det prosessøkonomisk å samle alle sakene i en sak. Saken har krevd store ressurser, også forut for rettsaken. Glitre har søkt å begrense kostnadspådraget, etter rettens uttrykkelige henvendelser. Det anføres at alle nettkundene er solidarisk ansvarlige for sakskostnadene. Når det gjelder motkravet, ble det fremmet på saksforberedelsens siste dag og først frafalt andre dag av hovedforhandlingen. Når de saksøkte nr. 4-8 har trukket kravet, skal Glitre anses å ha vunnet saken fullt ut. Det foreligger ikke grunnlag for fritak for ansvar etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd.

Saksøkerens påstand:

- 1) J. n B k plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny digital strømmåler med aktiv kommunikasjonsmodul på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575000045800123, Drammen.
- 2) K n plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på to målepunkter med følgende målepunkt-ID og adresse: 1) Målepunkt-ID 7070575000045800123, Drammen; 2) Målepunkt-ID: 7070575000045800123, Drammen.
- 3) B s plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny digital strømmåler med aktiv kommunikasjonsmodul på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575000045800123, Drammen.
- 4) E d plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler med aktiv kommunikasjonsmodul på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575000045800123, Drammen.

- 5) Saksøkte B er plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575, 1, 3 Kongsberg.
- 6) Y er plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575, 0, 3 Kongsberg.
- 7) Y er plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575, 6, 3 Kongsberg.
- 8) R er plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575, 4, 3 Krokstadelva.
- 9) Glitre Nett AS tilkjennes sakskostnader.

Saksøkte B's påstandsgrunnlag i korte trekk

Glitres offentligrettslige plikter er mindre relevante i saken – det avgjørende er om Glitre har hjemmel til å installere AMS hos B. Glitre har verken hjemmel i avtale eller i lov. Styrkeforholdet mellom partene er vesentlig i saken.

Det er 2007-avtalen som er gjeldende mellom Glitre og B. Det følger direkte av § 16 i avtalen at endringer skal foretas i samråd med forbrukermyndighetene. 2020-avtalen er ikke utarbeidet i samarbeid med forbrukermyndighetene. Glitre har monopol og opererer med standardvilkår som den enkelte kunde ikke kan påvirke. Det er da essensielt at vilkår er utarbeidet etter en forsvarlig prosess. Uansett har Glitre ikke grunn til å tro at B har vedtatt 2020-avtalen, som er ensidig utarbeidet og som mangler forhåndsgodkjennelse, slik det følger av forskrift om netregulering og energimarkedet § 3-1 fjerde ledd.

2007-avtalen gir bare rett til å installere måleutstyr – AMS er ikke måleutstyr i avtalens forstand. AMS-måleren har et tillegg, utover måleutstyr. Det skal tas utgangspunkt i avtalens ordlyd «måleutstyr». AMS-måler omfatter noe mer enn bare «måleutstyr», herunder en kommunikasjonsenhet. Denne kommunikasjonsenheten faller utenfor avtalens ordlyd «måleutstyr». Heller ikke avregningsforskriften hjemler rett til å installere AMS-måler. Er avtalens ordlyd uklar, skal den tolkes til fordel for forbruker, jf. avtaleloven § 37 første ledd nr. 3. Tvil om tolking skal tolkes til forbrukerens fordel, og det som er mest hensiktsmessig for forbruker skal legges til grunn. En fortolkning om at AMS omfattes av ordlyden vil være utvidende tolkning og stride mot rett til å nekte spredning av personopplysninger. Det er innholdsmessige forskjeller i 2007-avtalen og 2020-avtalen, herunder i § 5-1.

At nettselskapet har plikt til å installere AMS, mens det ikke foreligger noen korresponderende rett til å installere AMS, er uheldig, men griper ikke inn i forbrukers

rettigheter etter avtalen. Formålet med forskriften er uansett oppfylt når bare åtte av nettselskapets over 100 000 kunder i Buskerud ikke har installert nye målere. Det er uansett ikke absolutt sanksjon ved brudd på nettselskapets plikt til å installere AMS, og rapporteringen av implementeringen skal bare gi RME grunnlag for å vurdere eventuelle tiltak. Forvaltningspraksis som Glitre har vist til, har liten rettskildemessig vekt. Uansett omhandler forvaltningspraksis kun regulatoriske spørsmål, ikke privatrettslige spørsmål som i vår sak. Lovgivers manglende oppmerksomhet om asymmetri kan ikke repareres ved forvaltningspraksis.

Måleren B _____ k har i dag, fungerer. Det er ikke krav om samsvarsvurdering fra Justervesenet, jf. forskrift om krav til elektrisitetsmålere § 39, da B _____ s måler er fra 1980-tallet. Det er ikke behov for å bytte ut måleren.

Medvirkningsplikten etter avregningsforskriften § 3-1 andre ledd gir ikke større rett enn det som følger av 2007-avtalen § 5-1 om adgang til måleren, B _____ k har ikke plikt til å medvirke til å installere en måler som har kommunikasjonsenhet, som er noe annet enn måleenhet.

Boldvik skal ha tilkjent sakskostnader. Dersom B _____ k ikke vinner saken, anføres at det foreligger tungtveiende grunner for å fritta fra kostnadsansvaret, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Man har hatt god grunn til å få prøvet saken, avtalespørsmålet har ikke tidligere vært på spissen i rettspraksis eller forvaltningspraksis. Glitre kan bebreides for at det er kommet til sak. B _____ k har oppfordret til en avklaring av avtalespørsmålet, ved forhåndsgodkjennelse av 2020-avtalen fra RME. Uansett er styrkeforholdet svært asymmetrisk.

Saksøkte B _____ s påstand:

- 1) J _____ ik frikjennes.
- 2) J _____ ik tilkjennes sakens omkostninger.

Saksøkte N _____ n, B _____ n, H _____ n, O _____ n og O _____ ns påstandsgrunnlag i korte trekk

Det vises til saksøkte B _____ s anførsler.

Glitre har krevd at de saksøkte bytter ut dagens strømmålere med en ny. De saksøkte N _____ n, B _____ n, B _____ n, O _____ n og O _____ n er alle fritatt fra å få installert AMS-måler. Glitre har ikke behov for å bytte ut dagens strømmålere. Målerne virker og gir grunnlag for fakturering. Dagens målere innehar verken klokke eller annet register på totalt strømforbruk, og det kan heller ikke lagres data i måleren. De nye strømmålerne bryter med personvernet. Det vises til Datatilsynets uttalelse om at hyppige målinger kan gi opplysninger utover det nettselskapet har anledning til å behandle.

Det ble gjennomført et informasjonsmøte med enkelte av de saksøkte den 9. mars 2022, hvor det ble opplyst at når kommunikasjonsenheten på AMS-måler fjernes, slik at måleenheten gjenstår, så vil det fortsatt være klokke, display og forskjellige registre i måleenheten. Det må legges til grunn at det er mer enn bare målemuligheter igjen i måleenheten, slik vitnet Liseth har forklart. Dersom Glitre får tilgang til å montere en AMS-måler uten kommunikasjonsmodul, altså måleenheten, er det saksøktes overbevisning om at det fortsatt er en AMS-måler, selv om den ikke har en styrings-/kommunikasjonsmodul. 2007-avtalen hjemler ikke rett for nettselskapet til å installere AMS-måler. Det må være helt sikkert at informasjonen gitt fra Glitre, herunder at måleenheten ikke kan lagre opplysninger eller kommunisere, før det kan være aktuelt med tvangsinstallering. Det er vanskelig å stole på Glitres informasjon, som ikke har vært konsekvent og som har omtalt samme deler med forskjellig navn. Det kan være at Glitres kommunikasjonssvikt har ført til misforståelser hos de saksøkte. Når kommunikasjonen ikke har vært god nok, har det vært enklere for de saksøkte å takke nei til installering av ny enhet, så lenge det ikke er avklart hva enheten faktisk innebærer. Det er så store usikkerheter, også om måleren Glitre vil installere er en digital måler eller i realiteten en AMS-måler, at det ikke kan tillates at ny måler tvangsinstalleres hos de saksøkte. Vitne Liseths forklaring må legges til grunn om hvilke funksjoner og egenskapene måleren har. Det er ikke engang gjort forsøk på å avklare hva som er i enheten som Glitre ønsker å installere, ved å åpne enheten opp. Uklarheten må komme kundene til gode. Det er forståelig at Glitre ønsker en lik målerpark hos alle kunder, men det er ingen plikt til å ha lik målerpark, og Glitres ønske kan ikke gå ut over kundene. Inngrepet blir særlig stort for de kundene som har høy alder.

Grunnloven § 102 påberopes. Paragrafen hjemler personvernloven. Rett til og beskyttelse av privatlivet, er viktig i et demokratisk samfunn. Det private hjem skal være et rom der kundene slipper å bli kartlagt. Dataene er personopplysninger som sier noe om hva som foregår i et hjem. Andre samfunnsinstitusjoner trenger spesialtillatelse for å få den type opplysninger. De saksøkte vet ikke om Glitre har mer enn enkel taushetsplikt. Grunnlovens trinnhøyde innebærer at andre lover må vike, og hensynet til privatlivet må komme først.

Når det gjelder saks kostnader for hovedsaken, vises det til anførsler fremsatt av B n. Partene er ikke økonomisk i stand til å betale saks kostnader som krevd. Det vises til tvisteloven § 20-2 tredje ledd bokstav b og c. Saksøker kan bebreides for måten de har kommunisert med de saksøkte på. Det er først etter at saken havnet i rettsapparatet at saksøker har begynt å gi informasjon om måleren. De saksøkte føler seg overkjørt av saksøker, som oppleves som belastende.

Når det gjelder saks kostnader for motkravet, er utgangspunktet at Glitre skal anses å ha vunnet saken fullt ut og få tilkjent saks kostnader. Det vises til argumentene for saks kostnader i hovedsaken, som er tilsvarende for motkravet. Det er store forskjeller i styrkeforholdet mellom partene. De saksøkte måtte si opp sin advokat like før hovedsaken,

og de saksøkte fikk ikke medhold i begjæring om utsettelse av saken. Motkravet var godt begrunnet, og de saksøkte hadde gode grunner til å fremsette motkravet etter at de fikk medhold i lagmannsrettens avgjørelse i forføyningssaken.

Saksøkte Nj   n, B   n, B   n, O   n og O   is påstand:

Prinsipalt

1. Saksøkte frifinnes og fritas for installasjon av avanserte måle- og styringssystemer AMS-måler med eller uten kommunikasjonsdel

Subsidiært

1. Saken avvises

For alle tilfeller

1. GEN pålegges å dekke saksomkostninger

Saksøkte K   is påstandsgrunnlag i korte trekk

Det vises til B   s påstandsgrunnlag.

Det tillegges: Det er sentralt at saken gjelder spørsmål i kunders private hjem. 2007-avtalen er gjeldende, og de definisjoner og forskrifter og lover som gjaldt i 2007, må legges til grunn. Det er ingenting om kommunikasjonsenhet i måler-definisjonen i 2007-avtalen. AMS er noe annet enn måler i 2007-avtalen. Avtale inngås direkte mellom nettselskap og kunden, jf. kontrollforskriften § 13-6 om nettavtale. 2020-avtalen er ikke anerkjent av noen andre enn energibransjen selv. Kundens, forbrukerens, behov må settes i fokus. K   d, som kunde, har ikke samtykket i behandling av personopplysninger, slik det kreves i GDPR. Etter markedsføringsloven § 22 kan vilkår forbys når de finnes urimelige overfor forbrukerne og forbud tilsies av allmenne hensyn.

Saksøkte Kjørstads påstand:

1. E   d frikjennes.

2. E   d tilkjennes sakens omkostninger.

Saksøkte Halsnes' påstandsgrunnlag i korte trekk

Det vises til B   s påstandsgrunnlag.

Det tillegges: Utgangspunktet for H   s' motvilje mot å få installert nytt utstyr, var at Glitre ikke ga avklaring om ansvarsforholdet dersom det oppstår skade. Spørsmålet er stilt, men Glitre har ikke svart. H   s har dermed forholdt seg passiv og ikke medvirket. AMS-målerne ble rullet ut, før sentrale spørsmål var avklart. Det er et komplekst saksbilde og mange uavklarte spørsmål. Selv om det kan være forståelig at Glitre opplever et press, kan det ikke sammenlignes med presset ved at enkeltforbrukere står mot en gigantorganisasjon som Glitre. Glitre burde heller ha spilt spørsmål og avklaringer tilbake til myndighetene, enn å gå til sak mot enkeltkunder.

Saksøktes påstand:

E

s frifinnes og tilkjennes sakskostnader.

Rettenns vurdering

Det sentrale spørsmål i saken er hvorvidt nettkundene har en plikt til å gi Glitre tilgang til privat eiendom for installasjon av nye strømmålere, enten AMS-målere eller enkle målere. Nettkundene har i utstrakt grad vist til at de ikke har motsatt seg å gi Glitre tilgang til målerne, men at de motsetter seg at dagens målere skal byttes ut med AMS-måler/enkel måler.

AMS-målere og enkle målere

Retten har innledningsvis kort beskrevet de målerne som Glitre benytter fra leverandøren Aidon, henholdsvis AMS-målere og enkle målere. Som det fremkommer, er det uenighet om funksjonene til de enkle målerne, som Glitre ønsker å installere hos de saksøkte N n, B n, B n, O n og C n.

Ved de enkle målerne er kommunikasjonsenheten i AMS-målerne fjernet. De saksøkte som skal ha installert enkle målere, har anført at det også i de enkle målerne er mulighet for lagring og kommunikasjon, som kan innebære at det i realiteten er AMS-måler som Glitre vil installere. Innledningsvis bemerker retten at det ikke er noe krav til «sikkerhet», som det kan oppfattes at disse saksøkte anfører, men at det alminnelige kravet om sannsynlighetsovervekt legges til grunn ved bevisførselen.

Det er uomtvistet at de enkle målerne har funksjoner som gjør at målerstanden kan fortsette også om måleren for en periode er utkoblet, herunder klokke og teller. De saksøkte N n, B n, B n, O n og O n har anført at det må legges til grunn at det også i den enkle måleren er funksjoner som innebærer at den i realiteten er en AMS-måler. Retten er ikke enig i dette. Retten registrerer at det fremstår som en uenighet mellom de to tekniske kyndige vitnene, vitnet Liseth, som er prekvalifisert montør for AMS-målere for et annet nettselskap, og vitnet Knudsen, som er ansatt i Glitre og blant annet ansvarlig for innsamling av måledata. I retten har begge har uttalt seg om Aidon-målere, med og uten kommunikasjonsenhet. De har forklart seg om funksjoner til målerne og hva de inneholder av tekniske innretninger. Samtidig merket retten seg at ingen av de to vitnene hadde selv åpnet opp målerne og selv observert innholdet i målerne. Retten oppfattet at Knudsens forklaring om innholdet baserte seg i hovedsak på opplysninger gitt av leverandør, mens Liseths forklaring i hovedsak baserte seg på opplysninger og bilder tilsendt fra andre ikke presiserte kilder. I følge Liseth kan også en enkel måler fra Aidon kommunisere ved å sende signaler, mens Knudsen har bestridd dette. Ved vitneforklaringer holdt opp mot hverandre, oppfattet retten at vitnet Liseth ikke kunne se bort ifra at funksjonene han selv hadde beskrevet, lå i en tidligere teknologi i målere som Aidon og Glitre senere har gått bort i fra. I Aidons datablad for den aktuelle måleren, «Aidon 6515 meter without system module», fremgår det klart at den enkle måleren ikke bruker funksjoner som er typiske for

AMS-måler og heller ikke kommuniserer med andre målere: «It only measures energy, and has no connection to the reading system or to any other device.», og under overskriften «Reduced functionality»: «All time related functions, like tariffs, timestamped load profiles, control of loads, registration of power outages are not in use. These functions are only possible with a system module, when the real-time clock is set.» Verken vitneførsel eller annen bevisførsel gir retten grunn til å tvile på den beskrivelsen som er gitt i Aidons datablad. Retten legger dermed til grunn at enkle målere ikke har de funksjoner og muligheter som er anført av de saksøkte N n, B n, B n, O n og O n, men at de er elektrisitetsmålere uten AMS.

Nettkundens plikt til å gi tilgang for utskifting av måler

Det er uomtvistet at plikt til å gi tilgang krever hjemmel, enten i rettsregel eller i avtale mellom partene.

Saken for retten har i utstrakt grad vært preget av nettkundenes misnøye med Glitre. Nettkundene er misfornøyd med informasjonen de har fått fra Glitre og kommunikasjonen som har vært med Glitre. Informasjonen fra og kommunikasjonen med nettselskapet har ikke betydning for hvorvidt nettkundene har plikt til å gi Glitre tilgang til deres eiendom for å installere ny strømmåler eller ikke. Det er dermed ikke nødvendig for retten å gå nærmere inn på om det foreligger grunnlag for nettkundenes misnøye eller ikke i vurderingen av om nettkundene har plikt til å gi Glitre tilgang.

Avregningsforskriften § 3-1 omhandler ansvar for måler og måleverdier. Forskriften er fastsatt av Olje- og energidepartementet, og reglene om måling, avregning etc. har hjemmel i energiloven § 4-3. Avregningsforskriften § 3-1 lyder:

«Nettselskap er ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nettområde.

Sluttbruker plikter å gi nettselskapet i sitt nettområde adgang til måleren for anlegget sitt.»

Det fremkommer uttrykkelig av bestemmelsens andre ledd at sluttbruker – den enkelte nettkunden – har en plikt til å gi nettselskapet adgang til måleren. Bestemmelsen ble tilføyd med virkning fra 1. februar 2021. Det fremkommer uttrykkelig av høringsdokumentet fra Reguleringsmyndigheten for energi (RME), RME Høringsdokument nr. 3/2020, at bakgrunnen for tilføyelsen var utfordringer enkelte nettselskaper hadde hatt med å få tilgang til strømmålere. Selv om sluttbrukerne etter RMEs syn allerede hadde plikt til å gi nettselskapet adgang til måleren, ønsket RME å tydeliggjøre denne plikten i forskriftsteksten, for å lette prosessen mellom nettselskap og sluttbruker.

Begrepet «måler» er ikke definert i avregningsforskriften § 1-3. Selve begrepet «måler» vil naturlig forstås som elektrisitetsmåler/strømmålere med de funksjoner som hører til. For AMS-målere innebærer det elektrisitetsmåler, måleenheten, med tilhørende

kommunikasjonsenhet. At begrepet «måler» i avregningsforskriften § 3-1 ikke skulle omfatte AMS-målere, ville innebære en innskrenkende tolkning av ordlyden som det ikke er holdepunkter for i rettskildene. Retten legger til grunn at begrepet «måler» i avregningsforskriften § 3-1 første og andre ledd både omfatter AMS-målere, enkle målere og eventuelle andre elektrisitets-/strømmålere.

På bakgrunn av nettkundenes anførsel om at de ikke har nektet tilgang til måleren, bare nektet utskifting av måleren, må retten ta stilling til hva som ligger i nettkundens plikt til å gi tilgang til måleren. Plikten i avregningsforskriften § 3-1 andre ledd må leses i lys av øvrige bestemmelser i regelverket. Sentralt i tolkningen ligger nettselskapets ansvar og plikter. Som det fremkommer av avregningsforskriften § 3-1 første ledd, er det nettselskapet som er ansvarlig for alle målere i sitt nettområde. Den som er ansvarlig for en måler, er også ansvarlig for forsvarlig vedlikehold av målerne. Av andre plikter, er at nettselskapet skal sørge for korrekt måling slik at nettkunden faktureres for korrekt forbruk, og tilrettelegging for at nettkunden skal være i stand til å få informasjon om forbruket slik at nettkunden kan gi grunnlag for å sammenligne forbruk, pris og kostnader, over tid. Nettselskapet har også plikt til å installere AMS i hvert målepunkt, jf. avregningsforskriften § 4-1. Etter en naturlig forståelse av sammenhengen i regelverket, omfatter nettkundens plikt til å gi tilgang – og nettselskapets motsvarende rett til å få tilgang – arbeid som naturlig følger som oppfølging av de pliktene som nettselskapet er pålagt, herunder oppfølging av ansvaret for måleren og plikten til å installere AMS.

Glitre har anført at de også har saklig grunn for og dermed rett til å skifte ut målere med *enkle målere*, for de som har fritak for AMS. I den forbindelse har de blant annet vist til Glitres behov for og ønske om rasjonell drift ved en mest mulig enhetlig målepark. Det er ikke forskriftsfestet en plikt til utskifting til enkel måler, tilsvarende plikten til å installere AMS. Dette er ikke avgjørende for retten. Glitre har etter avregningsforskriften § 3-1 første ledd ansvar for måleren. Som del av ansvaret følger naturlig plikt til å vurdere behov for å skifte ut gamle målere med nye målere, på samme måte som nettselskapet må vurdere behov for vedlikehold av målere. De forretningsmessige vurderingene som nettselskapene foretar av behovet for utskifting av utstyr de har ansvar for, er det naturlig at domstolene er tilbakeholdne med å overprøve, og uansett fremstår forretningsmessige begrunnelsen i dette tilfellet som saklig og fornuftig. Retten er dermed kommet til at nettkundenes plikt til å gi tilgang til målerne også innebærer en plikt til å gi tilgang for utskifting av måleren til en annen måler, i de tilfellene hvor nettselskapet ikke har plikt til å installere AMS fordi nettkunden har fått fritak. At nettselskapet har en slik forskriftsfestet rett til tilgang, er for øvrig også lagt til grunn i Børgarting lagmannsretts ikke rettskraftige dom av 3. november 2022, publisert LB-2021-136295.

Retten har etter dette kommet til at nettkundene har plikt etter avregningsforskriften § 3-1 andre ledd til å gi Glitre tilgang til målere for utskifting til AMS-måler, eventuelt

enkelt måler. Når plikten følger av forskrift, er det ikke nødvendig å ta stilling til om tilsvarende plikt følger av avtalen mellom Glitre og den enkelte nettkunden.

Forholdet til Grunnloven § 102

Saksøkte N n, B n, B n, O n og C n har påberopt seg Grunnloven § 102 og rett til og beskyttelse av privatlivet. Det er noe uklart på hvilken måte Grunnloven anføres å få innvirkning i saken, men retten oppfatter anførselen slik at forskriftens plikt til å gi tilgang til måleren må tolkes i lys av Grunnlovens bestemmelse. Høyesterett har lagt til grunn at Grunnloven § 102 første ledd i praksis har sammenfallende innhold med EMK art. 8, se HR-2022-718-A avsnitt 85 med videre henvisninger. Rettighetene som er vernet etter EMK art. 8 nr. 1, er ikke absolutte. Inngrep kan skje om vilkårene i nr. 2 er oppfylt. Inngrepet må ha hjemmel i lov, det må ivareta et legitimt formål og det må være nødvendig i et demokratisk samfunn. Om anvendelsen av bestemmelsen viser retten for øvrig til de redegjørelser og vurderinger som er gjort i LB-2021-136295 punkt 2.4. Som vår sak gjaldt også den saken spørsmål om plikt til å gi tilgang for innstallering av strømmåler, men i den saken ble helsegrunner påberopt som grunnlag for å nekte tilgang. Etter å ha redegjort for de rettslige utgangspunktene, herunder Høyesteretts praksis og praksis fra den Europeiske menneskerettsdomstolen, uttalte lagmannsretten:

«Nettkundene har ikke vist til noen rettspraksis til støtte for sitt syn, verken fra EMD eller fra nasjonale domstoler. Lagmannsretten finner det for sin del klart at en plikt til å gi tilgang til en strømmåler ligger innenfor rammen av inngrepsadgangen.

[...] I de tilfeller hvor måleren står inne i boligen, er det tale om et inngrep som er nokså begrenset i tid og rom, og som i liten grad synes å aktualisere de hensyn som Grunnloven § 102 første ledd og EMK artikkel 8 tar sikte på å verne.

Lagmannsretten har i den forbindelse merket seg at nettkundene ikke har anført at Grunnloven § 102 første ledd og EMK artikkel 8 skulle være til hinder for avlesning og vedlikehold.

Det sentrale for nettkundene er at de ikke ønsker å gi tilgang til strømmåleren i de tilfeller hvor den skal skiftes ut til en måler som de mener vil påføre dem vesentlige helseulempes. Nettkundenes legitime interesse i å unngå helseskade er imidlertid varetatt av andre regler. [...]»

Heller ikke i vår sak har de saksøkte anført at Grunnloven § 102 eller andre rettigheter er til hinder for avlesning og vedlikehold av måleren. Disse saksøkte har for øvrig heller ikke kunnet vise til praksis som underbygger at installering av nye enkle målere bryter med deres rettigheter etter Grunnloven og EMK. Retten oppfatter at det sentrale for de saksøkte N n, B n, B n, O n og O n er de tekniske mulighetene for kartlegging og lagring/registrering som de saksøkte mener ligger i målere, også i enkle målere. Personvern er imidlertid ivaretatt av andre regler som gjelder for nettselskapene. Dette følger av regelverket selv og er også understreket av NVE i forbindelse med arbeidet med

endringene i avregningsforskriften, se for eksempel i NVEs vurdering av innkomne høringsinnspill i Dokument 07 2011, side 13: «NVE vil understreke at det er nettselskapenes ansvar å forholde seg til andre lovverk, herunder bestemmelser som regulerer lagring og sletting av data etter andre formål.» Selv om det foreligger bekymringer, reelle eller ikke, for eventuelle tekniske muligheter som ligger i målere, innebærer det ikke at plikt til å gi tilgang til måler for utskifting av disse, utgjør et uforholdsmessig inngrep.

Retten er etter dette kommet til at nettkundene har plikt til å gi Glitre tilgang til målerne, for utskifting av disse til nye målere. N , B , B , O og O har fritak for AMS, og for disse gjelderplikten å gi tilgang for å installere enkle målere. B , K d og I s har ikke fritak for AMS. For disse gjelderplikten tilgang for å installere AMS. Domsslutningen utformes i samsvar med Glitres påstand, som retten legger til grunn gir korrekt uttrykk for målepunkt-ID og adresse.

Motkravet

Saksøkte N , B , B , O og O har fremsatt motkrav mot Glitre, som ble trukket under hovedforhandlingen. Før kravet ble trukket, ble de orientert om konsekvensene av dette, jf. tvisteloven § 18-4 første ledd. Motkravet skal etter dette heves, og retten avsier kjennelse om det, jf. tvisteloven § 19-1 andre ledd bokstav b.

Sakskostnader hovedkravet

Glitre har vunnet saken fullt ut og har som utgangspunkt krav på full erstatning for sine sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd.

Full erstatning skal dekke alle partens *nødvendige kostnader* ved saken, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd. Sakskostnadsoppgave ble inngitt ved avslutning av hovedforhandlingen og er senere oppdatert med utgifter til reise og opphold for prosessfullmektig og rettslig medhjelper og vitneutgifter. Det fremkommer av revidert kostnadsoppgave at det er medgått til sammen 425 timer arbeid med saken fra prosessfullmektig og rettslig medhjelper, med et totalt salær på 1 168 750 kroner. Av disse er 993 250 kroner angitt som salær knyttet til arbeid med hovedkravet og 175 500 kroner som salær knyttet til arbeid med motkravet. I hovedkravet er det lagt til grunn en snitttimepris på 2 750 kroner. Beløpene er oppgitt uten merverdiavgift, da saksøker har fradragsrett for merverdiavgift. Det er reist innsigelse mot størrelsen på salærkravet. Ved vurderingen av hva som er «nødvendige» kostnader til rettslig bistand i hovedkravet, tar retten utgangspunkt i at det er krav rettet mot åtte forskjellige saksøkte, men hvor rettslige anførsler og argumenter er knyttet til to forskjellige «grupper» av saksøkte. Av betydningen for omfanget av sakskostnadene må det sees hen til at både saksøkte nr. 4-8 og den ene selvprosederende i utstrakt grad har påberopt en rekke forhold, både av faktisk, rettslig og prosessuell art. Som eksempler på prosessuelle forhold viser retten til at det har vært påberopt inhabilitet, avvisning av saken, bevisavskjæring, og avgjørelse ved forenklet domsbehandling. Selv

om både materielle og prosessuelle anførsler har variert i relevans, har det vært nødvendig for saksøkers prosessfullmektig å gi en omgåelse og imøtegå alle de påberøpte forholdene, noe som er arbeids- og kostnadsdrivende. Selv om det totale antall timer er høyt, legger retten til grunn at timetallet i utstrakt grad skyldes den måten som de saksøkte har valgt å håndtere saken. Selv om Glitre under saken har vært representert både ved prosessfullmektig og rettslig medhjelper, har disse to under hovedforhandlingen konsekvent fordelt rettslige spørsmål seg imellom, både i innledningsforedrag og i prosedyre. Under noe tvil har retten kommet til at kostnadene knyttet til salærutgifter har vært nødvendige. I tillegg til salærutgifter på 993 250 kroner, kommer reise- og oppholdsutgifter til prosessfullmektig og vitneutgifter med til sammen 6 744 kroner. Kostnadene til reise og opphold ville påløpe uavhengig av motkravet, og vitnene forklarte seg om forhold knyttet opp til hovedkravet. Kostnaden på 6 744 kroner allokteres i sin helhet til hovedkravet. Rettsgebyr i hovedsaken kommer i tillegg. Rettsgebyret utgjør 13 453 kroner. Til sammen utgjør full erstatning for hovedkravet 1 013 447 kroner.

Etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd kan motparten helt eller delvis fritas for erstatningsansvar «hvis tungtveiende grunner gjør det rimelig». Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på momentene beskrevet i bokstavene a-c, men disse momentene er ikke uttømmende. Det følger av forarbeidene, Ot. prp. nr. 51 (2004-2005) side 444, at unntak fra hovedregelen om full erstatning må ha «tungtveiende begrunnelse». Saken har ikke vært tvilsom, slik at bokstav a ikke er aktuell. Etter rettens vurdering kan Glitre ikke bebreides for at det kom til sak. At Glitre har henvendt seg til de saksøkte i en anmodende form, kan ikke føre til at Glitre av den grunn kan bebreides. De saksøkte burde senest ha gitt Glitre tilgang for å skifte ut strømmålerne da Glitre sendte prosessvarselet. Etter rettens vurdering er heller ikke bokstav c aktuell. Forskjeller i styrkeforholdet mellom partene er ikke i seg selv tilstrekkelig til å gi fritak for erstatningsansvaret, heller ikke at saken er av velferdsmessig betydning for de tapende parter eller at de saksøkte hver for seg har svak økonomi. Det må i tillegg foreligge andre momenter, for eksempel at det er prinsipiell sak, se for eksempel Rt. 2011 side 586 avsnitt 20. Etter rettens vurdering foreligger ingen slike andre momenter. Det foreligger heller ingen andre momenter som innebærer at tungtveiende grunner gjør det rimelig at de saksøkte helt eller delvis fritas for sitt erstatningsansvar. Unntaksbestemmelsen kommer altså ikke til anvendelse.

Retten har etter dette kommet til at de saksøkte skal dekke Glitres sakskostnadskrav fullt ut.

Glitre har anført at de saksøkte skal være solidarisk ansvarlige for kostnadsbeløpet, jf. tvisteloven § 20-6 andre ledd. Ved vurderingen skal det blant annet legges vekt på nærheten mellom kravene og motpartens muligheter for å få dekning. Nærheten mellom kravene taler med styrke for at de saksøkte bør være solidarisk ansvarlige. Selv om det var spørsmål om installering av forskjellige strømmålere for de to «gruppene», har de grunnleggende spørsmålene og utgangspunktene vært de samme. Muligheten for at Glitre

skal få dekket sitt erstatningskrav, tilsier at de saksøkte bør ilegges solidarisk ansvar for Glitres kostnader. Det forhold at de saksøkte i forskjellig grad har medvirket til at Glitres kostnader er økt, jf. ovenfor, kunne tilsi at ansvaret ble fordelt proratarisk, slik at de partene som har ført til økt kostnadspådrag også ble pålagt å dekke en større andel. Det er imidlertid ingen av de saksøkte som har anført at det ikke skal være solidaransvar. Retten har dermed kommet til at de saksøkte skal hefte i fellesskap for Glitres kostnader ved saken.

Sakskostnader motkravet

Saksøkte N n, B n, B n, O n og O n fremsatte på saksforberedelsens siste dag motkrav mot Glitre, med krav om at Glitre måtte betale erstatning og oppreisning. Bakgrunnen for kravene var at strømmen ble avslått etter at Buskerud tingrett avsa kjennelse om midlertidig forføyning, og de aktuelle nettkundene var uten strøm til Borgarting lagmannsrett traff avgjørelse med annet resultat. Det er for øvrig erkjent at strømmen til N n aldri ble avslått. Det ble fremsatt krav om erstatning på 70 000 kroner til dekning av taksering/skadekontroll per husstand for de som fikk strømmen stengt, samt betaling for eventuelle skader som fremkommer av skadekontrollene, og krav om oppreisning med en million kroner for hver husstand som fikk strømmen stengt. Glitre innga rettidig tilsvar til motkravet. Under hovedforhandlingens andre dag trakk de aktuelle nettkundene motkravet. Saken skal da heves.

Når saken om motkravet heves fordi kravet er trukket og saken dermed er frafalt av N n, B n, B n, O n og O n kravet, skal Glitre ansees for å ha vunnet saken fullt ut, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd. Glitre har da som utgangspunkt krav på full erstatning, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Glitre har fremsatt et sakskostnadskrav for motkravet på 175 500 kroner. Det er oppgitt en gjennomsnittlig timepris på 3 900 kroner, og med om lag 40 timer forberedelse under saken frem til hovedforhandling og omtrent fem timer under hovedforhandlingen. Til kravet vil retten bemerke at det angitte timetallet fremstår høyt, særlig sett hen til at kravene da motkravet ble fremsatt fremsto lite underbygget og uten dokumentasjon for eksempel for økonomisk tap. Retten har imidlertid forståelse for at Glitre har hatt behov for å gjøre egne undersøkelser knyttet til de fremsatte kravene, særlig sett hen til påstandsbeløpene på oppreisning med inntil en million kroner for hver av de saksøkte som i tidligere prosesser har fått avslått strømmen. Retten har derfor under tvil kommet til at det fremsatte salærkravet på 175 500 kroner er nødvendig.

N n, B n, B n, O n og O n har anført at de skal tilkjennes sakskostnader. Etter tvisteloven § 20-4 kan en part tilkjennes sakskostnader, helt eller delvis, uavhengig av sakens utfall, dersom et av vilkårene i bokstavene a, b eller c er oppfylt. Bokstav a er ikke aktuell. Etter bokstav b må to vilkår være oppfylt; saken må heves på grunn av forhold utenfor partens kontroll, og det må være klart at parten ellers hadde vunnet saken. Retten har funnet at sistnevnte vilkår ikke er oppfylt. Da kravet ble fremsatt på saksforberedelsens siste dag, ble det ikke fremlagt dokumentasjon for at

N , B , B , O og C har hatt økonomisk tap, verken til skadekontroll eller annet. Under hovedforhandlingen har disse partene har i utstrakt grad vegret seg for å gi forklaring for retten. Basert på saksforberedelsen og bevisførselen under hovedforhandlingen, er det ikke klart at de aktuelle nettkundene ville sannsynliggjøre at de var påført økonomisk tap som fremmet. Når det gjelder kravet om oppreisningserstatning, viser retten til at Glitre slo av strømmen etter å ha fått rettens kjennelse. Det er ikke klart at de saksøkte ville vunnet frem med at Glitre har handlet forsettlig eller grovt uaktsomt, jf. skadeserstatningsloven § 3-5. Heller ikke bokstav c er aktuell. Det er således ikke grunnlag for å tilkjenne sakskostnader etter tvisteloven § 20-4.

Retten har videre kommet til at det ikke er grunnlag for å fritta for erstatningsansvaret etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd, da det ikke foreligger tungtveiende grunner som gjør det rimelig. Retten viser særlig til at motkravet som er fremsatt av de saksøkte nr. 4-8 er lite underbygget, da det verken er fremlagt fakturaer eller annen dokumentasjon på at de saksøkte nr. 4-8 har hatt et økonomisk tap og også at disse saksøkte i stor grad har vegret seg til å opplyse saken ved egen forklaring i retten. Da motkravet ble reist, ble det ikke vist til rettspraksis eller annen praksis som eksempler på at det er tilkjent oppreisning etter avstenging av strøm etter at domstolen har gitt kjennelse for det. Skjevhet i styrkeforholdet mellom partene er i seg selv ikke tilstrekkelig til å gi fritak for erstatningsansvaret. Retten er kommet til at vilkårene for å fritta for erstatningsansvar ikke er oppfylt.

Glitre skal ha tilkjent sakskostnader for motkravet, som utgjør 175 500 kroner. Når det gjelder hvem som skal dekke disse sakskostnadene, vil retten bemerke at kravene i motsøksmålet som fremmet ved prosesskriv 27. februar 2023 er formulert som krav «per husstand som fikk strømmen stengt». Det synes å være enighet om at K ikke fikk strømmen avstengt. En naturlig forståelse av påstanden som opprinnelig ble nedlagt, er dermed at det ikke ble fremmet motkrav på vegne av henne. Hun skal dermed heller ikke være ansvarlig for sakskostnadene for motkravet. De øvrige, B , B , O og O , pålegges solidarisk ansvar for Glitres kostnader i motkravet.

DOMSSLUTNING

1. Jørgen K plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny digital strømmåler med aktiv kommunikasjonsmodul på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575 1, 9, Drammen.
2. Kåre N plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på to målepunkter med følgende målepunkt-ID og adresse:
  - 1) Målepunkt-ID 7070575 9, Drammen;
  - 2) Målepunkt-ID: 7070575 9, 3 Drammen.
3. Børge S plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny digital strømmåler med aktiv kommunikasjonsmodul på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575 3, Drammen.
4. Eirik d plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler med aktiv kommunikasjonsmodul på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575 5, Drammen.
5. Siri S plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575 1, Kongsberg.
6. Yngve N plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575 9, Kongsberg.
7. Yngve N plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575 6, Kongsberg.
8. Rolf R en plikter å gi Glitre Nett AS tilgang for å installere ny strømmåler på målepunkt med følgende målepunkt-ID og adresse: Målepunkt-ID 7070575 4, Krokstadelva.
9. Jørgen K, Kåre N, Børge S, Eirik d, Siri S, Yngve N, Yngve N og Rolf R betaler, en for alle og alle for en, i sakskostnader til Glitre Nett AS 1 013 447 - enmilliontrettentusenfirhundreogførtisyv – kroner, innen 2 – to – uker fra dommens forkynning.

SLUTNING I KJENNELSE

1. Sak om motkrav reist av K
n, S n, Y
n, Y n og R n, heves.
2. S n, Y n, Y n og R s
n betaler, en for alle og alle for en, i sakskostnader til Glitre Nett AS 175 500
– ethundreogsyttifemtusenfemhundre – kroner, innen 2 – to – uker fra kjennelsens
forkynnelse.

Retten hevet

Kristin Wiese Bromander

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.